

Sygn. akt: I C 320/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gorlicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Wojciech Langer
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Tokarska

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2016 r. w Gorlicach

sprawy z powództwa H. D.

przeciwko S. N.

o zapłatę

I. Oddala powództwo,

II. Zasądza od powoda H. D. na rzecz pozwanego S. N. kwotę 2.417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. Nakazuje ściągnąć od powoda H. D. na rzecz Skarbu Państwa Kasa Sądu Rejonowego w Gorlicach kwotę 447,60 (czterysta czterdzieści siedem 60/100) zł tytułem wynagrodzenia biegłego pokrytego częściowo ze środków Skarbu Państwa.

SSR Wojciech Langer

Sygn. I C 320/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 września 2016r.

Pozwem z dnia 14 lipca 2014r. powód H. D. wniósł przeciwko pozwanemu S. N. o zapłatę kwoty 50.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2014r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 12 maja 2010r. zawarł z pozwanym ustną umowę o prace projektowe, której przedmiotem było sporządzenie dokumentacji projektowej oraz sprawowanie nadzoru autorskiego do czasu zakończenia budowy. Sporządzona przez pozwanego dokumentacja stała się podstawą uzyskania przez powoda pozwolenia na budowę.

Decyzją z dnia 4 marca 2014r. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w N. nakazał zaniechać inwestorom dalszych robót budowlanych, natomiast postanowieniem z dnia 10 czerwca 2014r. (...) Wojewódzki Inspektorat

Nadzoru Budowlanego w K. wstrzymał przedmiotowe roboty budowlane i nakazał powodowi uzyskanie nowego pozwolenia na budowę.

W związku z powyższym powód zwrócił się do pozwanego o dokonanie zmian w projekcie celem uzyskania powyższego pozwolenia, a następnie w dniu 20 czerwca 2014r. wezwał go do zapłaty kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania z powodu niewykonania przez pozwanego umowy o prace projektowe tj. nieusunięcie wad projektu budowlanego i niedokonania w nim stosowanych poprawek lub alternatywnie wykonanie przez pozwanego zobowiązania przemienneego polegającego na bezpłatnym wykonaniu wymaganych poprawek.

W dniu 21 sierpnia 2014r. pozwany reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, iż zawarł z powodem umowę ustną, na podstawie której zobowiązał się dokonać adaptacji projektu dostarczonego przez powoda do warunków lokalnych, a następnie uzyskać dla powoda pozwolenie na budowę. Nie zobowiązał się natomiast do pełnienia nadzoru autorskiego nad budową powoda. Podniósł także, iż wskazaną wyżej umowę wykonał w sposób prawidłowy tj. opracował adaptację projektu i uzyskał dla powoda pozwolenie na budowę. Natomiast przyczyną wstrzymania robót budowlanych prowadzonych przez powoda nie były wady dokumentacji projektowej, ale prowadzenie robót budowlanych w sposób niezgodny z dokumentacją projektową. Pozwany zaś nie jest odpowiedzialny za sposób wykonania robót budowlanych, a zatem nie odpowiada za konsekwencje wynikające z wadliwego wykonywania robót budowlanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W maju 2010r. powód H. D. zawarł z pozwanym S. N. umowę, na podstawie której pozwany zobowiązał się dokonać adaptacji projektu budynku jednorodzinnego dostarczonego przez powoda do warunków lokalnych, a następnie uzyskać dla powoda pozwolenie na budowę.

Przedmiotowa umowa zawarta była w formie ustnej odpowiadającej kodeksowej konstrukcji umowy o dzieło.

/dowód: zeznania pozwanego S. N. protokół z 31-08-2016r. 00:02:23/

Pozwany w ramach zawartej ustnej umowy sporządził przedmiotową adaptację projektu i uzyskał od Starosty (...) zatwierdzenie projektu budowlanego oraz pozwolenie na budowę.

/dowód: projekt budowlany budynku mieszkalnego jednorodzinnego, sporządzony przez pozwanego – k. 17-93, pozwolenie na budowę nr (...) z dnia 10 sierpnia 2010r. znak. GB.II. (...) -16/144/10 – k. 94-96, zeznania pozwanego –protokół z 31-08-2016r. 00:02:23/

Dnia 18 lipca 2011r. rozpoczęły się prace budowlane związane z wznoszeniem budynku jednorodzinnego na nieruchomości powoda.

/dowód: zapis w dzienniku budowy nr (...) – k. 105-108/

Przed rozpoczęciem budowy, po uzyskaniu zezwolenia na budowę, zaszła konieczność wprowadzenia zmian do projektu, o co powód zwrócił się do pozwanego. Pozwany dokonał drobnej zmiany w projekcie zmieniając wejście do budynku. Zmiana ta została uzgodniona i objęta wynagrodzeniem za wykonanie adaptacji. Pozwany sporządził rysunki zamienne, na których zaznaczył dokonane zmiany.

/dowód: rysunki zamienne sporządzone przez pozwanego – k. 96-105/

Prace budowlane u powoda trwały do dnia 10 października 2011r.

/dowód: zapis w dzienniku budowy nr (...) – k. 105-108/

Na podstawie zgłoszenia powoda, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Powiatu (...) wszczął czynności wyjaśniające w sprawie budowy budynku mieszkalnego powoda.

Decyzją nr (...)r. z dnia 4 marca 2014r. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w N. nakazał zaniechać powodowi dalszych robót budowlanych, wskazując, że roboty te są prowadzone niezgodnie z dokumentacją projektową i w celu kontynuowania robót konieczne jest uzyskanie nowego pozwolenia na budowę.

Z uzasadnienia decyzji wynikało, iż niezgodność prowadzonych robót z dokumentacją projektową polegała na zastosowaniu innych wymiarów ścian fundamentowych, wykonaniu 5 sztuk słupków nie ujętych w projekcie oraz wykonaniu poziomu gruntu niezgodnie z projektem.

/dowód: decyzja nr (...) w N. nr (...) z dnia 4 marca 2014r. –k. 113-177 akt/

Postanowieniem nr (...) z dnia 10 czerwca 2014r. (...) Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w K. wstrzymał przedmiotowe roboty budowlane.

Z uzasadnienia tego postanowienia wynika, iż w piśmie z dnia 23-10-2013r. powód sam stwierdził, że „doszło do katastrofy budowlanej z powodu niewłaściwego zorganizowania i kierowania budową przez kierownika budowy”.

Nadto wskazano, że przyczyną osypywania się kamieni ze ściany jest niska jakość wykonanych robót oraz okoliczność wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją projektową (m.in. niewłaściwy poziom posadzki, wadliwe wykonanie ścian fundamentowych). Przedmiotowe postanowienie zobowiązywało powoda do przedłożenia inwentaryzacji wykonanych robót budowlanych oraz ekspertyzy wykonanych robót zawierającej opis zastosowanych rozwiązań konstrukcyjnych.

/dowód: postanowienie (...) w K. nr (...) z dnia 10 czerwca 2014r. – k. 109-112/

Pismem z dnia 19 maja 2014r. powód zwrócił się do pozwanego o dokonanie zmian w projekcie celem uzyskania ponownego pozwolenia na budowę. Nowa dokumentacja projektowa miała uwzględniać zmiany zatwierdzone wpisami do dziennika budowy oraz dokonany przez powoda podział geodezyjny działki.

/dowód: pismo powoda z dnia 19 maja 2014r. – k. 118 akt/

Wobec braku odpowiedzi pozwanego, w dniu 12 czerwca 2014r. powód wystosował kolejne pismo, w którym domagał się usunięcia wad projektu budowlanego ujawnionych przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Powiatu (...) decyzją z dnia nr 132/2014r z dnia 4 marca 2014r., w sposób umożliwiający uzyskanie ponownego pozwolenia na budowę.

/dowód: pismo powoda z dnia 12-06-2014r. - . k.121 akt/

Dnia 20 czerwca 2014r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania z powodu nieusunięcia wad projektu budowlanego i brak dokonania w nim stosownych poprawek lub alternatywnie wykonanie przez pozwanego zobowiązania przemiennego polegającego na bezpłatnym wykonaniu wymaganych poprawek.

/dowód: wezwanie pozwanego do zapłaty z dnia 20-06-2014r. – k. 124-126 akt/

W odpowiedzi na powyższe, pozwany pismami z dnia 16 czerwca 2014r. i 04 lipca 2014r. odmówił spełnienia żądań zawartych w pismach powoda podnosząc, iż wywiązał się z umowy zawartej z powodem, prawidłowo wykonał adaptację projektu i uzyskał dla powoda pozwolenie na budowę. Nie sprawował natomiast nadzoru autorskiego, a zatem nie mógł dokonywać w ramach tego nadzoru zmian w projekcie.

Wskazał także, iż wstrzymanie robót budowlanych u powoda nie było efektem wadliwości dokumentacji projektowej, lecz efektem wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją projektową i udzielonym pozwoleniem na budowę. Zatem nie ponosi on żadnej odpowiedzialności za wykonanie robót budowlanych niezgodnie z dokumentacją projektową i nie jest zobowiązany do opracowania nowej dokumentacji projektowej.

/dowód: pismo pozwanego z dnia 16-06-2014r. – k. 128 oraz pismo pełnomocnika pozwanego z dnia 04-07-2014r. – k. 129, zeznania pozwanego- protokół z 31-08-2016r. 00:02:23/

Wobec powyższego powód skierował przeciwko pozwanemu pozew do Sądu żądając naprawienia szkody wynikłej z nienależytego wykonania zobowiązania na podstawie art. 471 k.c.

W trakcie postępowania sądowego dopuszczony został dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa w celu ustalenia czy działania pozwanego były wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz sztuką budowlaną.

W swojej opinii biegły stwierdził, iż działania pozwanego w procesie realizacji projektu adaptacji przedmiotowego budynku były zgodne z obowiązującymi przepisami oraz ze sztuką budowlaną.

W treści swojej opinii biegły wskazał, iż w związku z zawarciem przez strony postępowania ustnej umowy na adoptowanie projektu typowego budynku jednorodzinnego dostarczonego przez powoda i braku jej pisemnego potwierdzenia, jedynym wiarygodnym dokumentem jest „Dziennik Budowy”, w którym brak jest wpisu dotyczącego osoby sprawującej nadzór autorski.

Biegły stwierdził także, iż na adaptację projektu typowego dla budynku powoda rzadko powołuje się nadzór autorski.

W ocenie biegłego pozwany wywiązał się z uzgodnionych w ramach ustnej umowy zobowiązań – sporządził projekt i uzyskał od Starosty (...) zatwierdzenie projekt budowlanego oraz pozwolenie na budowę.

Kodeks cywilny w art. 642§1 mówi, iż „w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła”. Takie wynagrodzenie pozwany otrzymał w chwili przekazania projektu z pozwoleniem na budowę.

Po uzyskaniu pozwolenia na budowę na wniosek powoda, pozwany dokonał drobnej zmiany w projekcie zmieniając wejście do budynku. Zmiana została uzgodniona i objęta wynagrodzeniem za wykonanie adaptacji. Drobne zmiany w projekcie typowym są dopuszczalne a ich sposób wykonania zostaje analizowany przez Nadzór Budowlany z chwilą wydawania pozwolenia na użytkowanie. Strony, zarówno przy zleceniu adaptacji jak i odbioru przez powoda pozwolenia na budowę, nie ustaliły żadnych zasad nadzoru autorskiego do czego powinny być ustalone zasady w ramach zlecenia (wynagrodzenie, bytność na budowie).

Zakres uprawnień pozwanego ograniczał się do opracowania projektu zagospodarowania terenu, fundamentów oraz przystosowania do strefy klimatycznej i pozwany wywiązał się z nałożonych zadań. Od daty uzyskania dokumentacji i pozwolenia na budowę powód nie występował do pozwanego z pisemną informacją o stwierdzonych wadach projektu. Dopiero na wniosek Nadzoru Budowlanego kwestionującego prawidłowość prowadzonych robót na budowie, pismem z 19-05-2014r. powód wystąpił do pozwanego z prośbą o pilne dokonanie przeróbek dokumentacji. Pozwany odmówił wykonania przeprojektowania z powodu braku mocy przerobowych sugerując jednocześnie, że zrezygnuje z praw autorskich w przypadku zlecenia prac innemu projektantowi.

/dowód: pisemna opinia biegłego z 26-10-15r. –k. 209-230 akt/

Podczas rozprawy w dniu 15 lipca 2016r. biegły podtrzymał w całości swoją opinię pisemną wskazując w swoich zeznaniach, iż pozwany w ramach umowy o dzieło, wykonał adaptację projektu, nie był projektantem budynku. Za zgodą powoda dokonał drobnych zmian w dokumentacji. Natomiast objęcie przez pozwanego nadzoru autorskiego nad budową byłoby osobnym zleceniem. W tej sprawie nikt nie został powołany w zakresie nadzoru autorskiego, o czym świadczy puste miejsce w dzienniku budowy. W ocenie biegłego wstrzymanie budowy u powoda nie było

wynikiem błędu projektanta, lecz wynikało z wykonania fundamentów przez powoda niezgodnie z dokumentacją. Natomiast rola pozwanego skończyła się z chwilą wydania pozwolenia na budowę.

/dowód: zeznania biegłego – protokół z 15-07-2016r. 00:01:58/

Biegły ustosunkowując się do zarzutów powoda pismem z dnia 29-12-2015r. wskazał także, iż zarówno (...) Inspektorat Nadzoru Budowlanego jak i (...)Inspektorat Nadzoru Budowlanego nie postawili zarzutu wadliwości projektu i nie wymagali jego zmiany.

/dowód: pismo biegłego z 29-12-2015r. k. 252 akt/

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd oparł się na powołanych wyżej dowodach w postaci dokumentów, nadto uwzględnił okoliczności bezsporne i twierdzenia przyznane przez strony w trybie art. 229 k.p.c., w zakresie w jakim przyznanie nie budziło wątpliwości.

Sąd za wiarygodne uznał także zeznania pozwanego w zakresie dotyczącym okoliczności zawarcie z powodem umowy dotyczącej adaptacji projektu budynku powoda oraz zakresu zobowiązań pozwanego wynikających z powyższej umowy. W ocenie Sądu zeznania pozwanego korespondują z innymi dowodami, zatem należało je uznać za w pełni wiarygodne i przekonujące.

Sąd odmówił waloru wiarygodności twierdzeniom powoda uznając, iż nie udowodnił, aby pozwany w ramach zawartej umowy był zobowiązany do nadzoru autorskiego, wobec czego jego żądanie było bezpodstawne i nieudowodnione.

Sąd w całości podzielił opinię biegłego sądowego mgr inż. J. S. z zakresu budownictwa. Przedstawiona przez biegłego opinia jest jasna, logiczna a po jej ustnym uzupełnieniu również zupełna. Dlatego też Sąd uwzględnił zawarte w niej wnioski, zwłaszcza, że została sporządzona przez osobę posiadającą wymaganą wiedzę specjalną.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Strony zawarły umowę ustną odpowiadającą kodeksowej konstrukcji umowy o dzieło.

Jeżeli roboty budowlane zostały wykonane wadliwie, inwestor może realizować uprawnienia wynikające z rękojmi (art. 637 i art. 638 k.c.) w związku z art. 656 k.c. lub roszczenia odszkodowawcze na zasadach ogólnych (art. 471 k.c.) Oczywiście jest bowiem stwierdzenie, że wadliwe wykonanie robót jest nienależytym wykonaniem zobowiązania. Jeżeli zatem wierzyciel poniósł na skutek takiego nienależytego wykonania zobowiązania szkodę, dłużnik obciążony jest obowiązkiem jej naprawienia (art. 471 k.c.) Wierzyciel ma przy tym możliwość dokonania wyboru, może bowiem oprzeć swoje roszczenia wyłącznie na ogólnych przepisach normujących odpowiedzialność kontraktową (art. 471 k.c. i nast. k.c.) albo też, nie rezygnując z uprawnień z tytułu rękojmi, dodatkowo dochodzić naprawienia poniesionej szkody. (por. wyrok SN z dnia 23.06.2004r., sygn. akt V CK 587/03)

Z treści pozwu wynika, że powód opiera swoje roszczenia na przepisach regulujących odpowiedzialność kontraktową stosowanie do treści art. 471 k.c. W przypadku roszczenia opartego na art. 471 k.c. zaistnieć muszą trzy przesłanki odpowiedzialności kontraktowej określone w tym przepisie. Przesłanki te, wystąpić muszą łącznie. Są one następujące:

- a) niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania),
- b) fakt poniesienia szkody,
- c) związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą,

W odniesieniu do powyższego Sąd zważył, że zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia powyższych okoliczności.

Stosowanie do treści art. 3 k.p.c. strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Przepis art. 232 k.p.c. stanowi natomiast, że strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, których wywodzą skutki prawne.

Powyżej powołane przepisy statuują jedną z podstawowych zasad procesu cywilnego, jaką jest zasada kontryktoryjności. Zgodnie z jej założeniem, ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie, zaś Sąd orzekający nie jest obciążony odpowiedzialnością za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są strony (por. wyrok SN z dnia 07 października 1998r., II UN 244/98, OSNP 1999/20/662). Rola Sądu nie polega bowiem na wykonywaniu obowiązków procesowych ciążyących na stronach (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 27 listopada 1996r., III Aua 26/96, OSNC 1997/1/4). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2009r. (sygn. akt IV CSK 71/09) przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi ona korzystne dla siebie skutki, nie jest jej prawem czy obowiązkiem procesowym, lecz ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach; strony nie można zmusić do ich podjęcia. O tym, co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decydują przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne i prawo procesowe, normujące zasady postępowania dowodowego.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy wskazać należało, iż powód nie przedstawił do akt umowy na wykonanie projektu posadowienia budynku i nie potrafił udowodnić, czy taką umowę w ogóle spisano i określono zasadny nadzoru autorskiego.

W ocenie Sądu powód nie udowodnił, iż pozwany był zobowiązany do pełnienia nadzoru autorskiego nad jego budową. Istotnym jest fakt, iż brak jest pisemnego potwierdzenia zawartej umowy oraz brak świadków mogących ją potwierdzić, natomiast oświadczenia stron co do powyższej kwestii są rozbieżne. Pozwany nie potwierdził uzgodnień na wykonanie nadzoru autorskiego.

W ocenie Sądu istotne znaczenie ma wynik opinii biegłego do spraw budownictwa, w której biegły stwierdza, iż działania pozwanego były zgodne z obowiązującymi przepisami oraz sztuką budowlaną. Jednocześnie wskazuje, iż pozwany w ramach zawartej umowy nie był zobowiązany do nadzoru autorskiego nad budową.

Mając na uwadze powyższe, wobec nieprzedłożenia umowy z maja 2010r., o której mowa w pozwie oraz braku dowodów, które wskazywałyby na treść tej umowy, niemożliwym było ustalenie jej zakresu – w sprawie nie zostało wykazane jakie były warunki umowy oraz czy pozwany był zobowiązany do nadzoru autorskiego nad budową.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż pozwany wykonywał czynności na rzecz powoda. Zlecenie ustne dotyczyło adaptacji projektu typowego polegającej na przystosowaniu budynku typowego do terenu, a w razie potrzeby do strefy klimatycznej. Wykonana adaptacja zakładała uzyskanie pozwolenia na budowę, co pozwany wykonał.

Brak jednak informacji dotyczących zlecenia autorskiego, które powinno określać zakres pracy do wykonania i częstotliwość bytności na budowie, sposób kontaktu z autorem projektu oraz zasady wynagrodzenia. Ustaleń takich nie potwierdził nawet powód twierdząc, że ewentualne należności będzie regulował z pozwanym na bieżąco. Pozwany natomiast wykluczył w swoich zeznaniach możliwość bytności na budowie powoda.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. powództwo, jako niewykazane i bezzasadne, podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W niniejszej sprawie Sąd oddalił powództwo, dlatego też powód obowiązany jest zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Warunkiem zasądzenia od strony przegrywającej na rzecz przeciwnika kosztów

procesu jest zgłoszenie żądania, który w niniejszej sprawie został spełniony. Do poniesionych przez pozwanego kosztów procesu należało zaliczyć koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400,00 zł (§6 pkt.5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 98§1 k.p.c. orzeczono jak w pkt. II wyroku.

W pkt. III wyroku orzeczono o kosztach procesu pokrytych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28-07-2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążając nimi powoda.

SSR Wojciech Langer